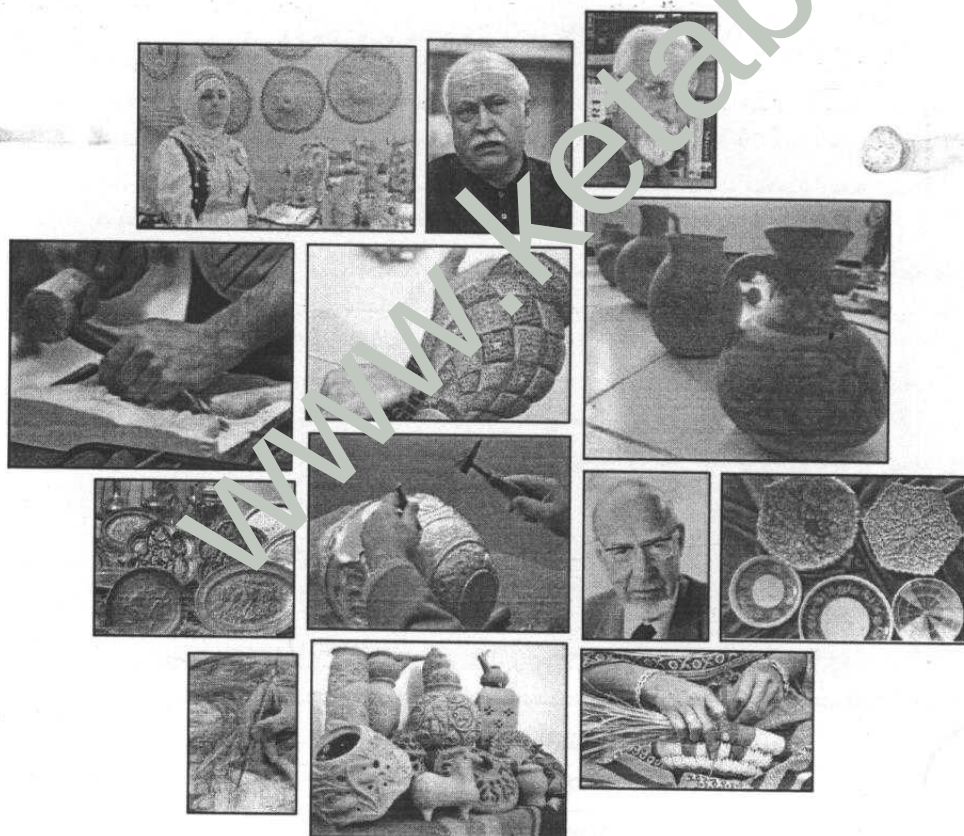

مجموعه‌ی صنایع دستی

از سری دانشامدهای معرفتی مجموعه‌های تحصیلی

مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان

عنوان و نام پدیدآور	مجموعه‌ی صنایع دستی
مشخصات نشر	تهران: هدایت فرهیختگان جوان، ۱۳۹۳
مشخصات ظاهری	۱۸۶ ص.: مصور، جدول؛ ۲۹×۲۲ س.م.
فروست	از سری دانشنامه‌های معرفی مجموعه‌های تحصیلی (گروه هنر)
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۸۵۷-۵۲-۶: ۲۹۰,۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبای مختصر
یادداشت	این مدرک در آدرس http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است.
یادداشت	بالای عنوان: دانشنامه معرفی رشته‌های دانشگاهی
شناسه افزوده	مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان
رده‌بندی کنگره	---
رده‌بندی دیویی	---
شماره کتابشناسی ملی	۴۰۲۰۶۵۶

مجموعه‌ی صنایع دستی

گردآوری و تألیف:	مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان
ناشر:	مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان
مدیر طرح:	محمد امین رازی
مدیران پروژه:	محسن زارعی، محمدمهدی، شهبازی، بهزاد عمرانزاده، محمدجواد بربری، سید مهدی شکروی و محمدهادی مقدم
مسئولان گروه‌ها:	احمد تقیان، حسین حاجی‌بابایی، علیرضا آزادی
همکاران طرح:	علی‌اصغر جاسب، احسان دریندی، محسن رحمانی، محسن یوسف‌زاده، منوچهر خادمی، پدram عباس‌زاده، دقیق، مجتبی پاشا، سبجان نجفی، احمد، رحاله محمدصادق، مسعود مربوبی، فرهاد نوری، سیدسعید علوی، مریم فدایی و مرضیه رعیتی
صفحه‌آرا:	آرزو کلاته
طراح جلد:	عباس خدایی و امید عرفانی
نوبت چاپ:	چاپ اول، ۱۳۹۴
تیراژ:	۱۰۰۰ جلد
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۸۵۷-۵۲-۶
بها:	۲۹۰,۰۰۰ ریال

Reshteha@hfj.ir

رایانامه:

info@hfj.ir

www.hfj.ir | نشانی اینترنتی:

نشانی دفتر مرکزی: تهران، خیابان حافظ، خیابان جامی، خیابان محمدبیک، پلاک ۱۴

تلفن مرکز پخش: ۰۲۱ - ۶۱ ۹۷ ۸۰۰۰

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر به «مؤسسه فرهنگی هنری هدایت فرهیختگان جوان» تعلق دارد و هرگونه کپی‌برداری از آن، منوط به دریافت مجوز کتبی از مؤسسه می‌باشد.

فهرست کلی

پیشگفتار	۱۲
----------------	----

فصل اول: کلیات

۱. مقدمه	۱۷
۲. تعاریف و موضوعات علم صنایع دستی	۱۸
۳. مکاتب علم صنایع دستی	۲۹
۴. زمینه‌های پیدایش و سیر نظریه‌های صنایع دستی	۳۳
۵. صاحب‌نظران صنایع دستی	۴۰
۶. اولین مراکز آموزشی و پژوهشی در زمینه‌ی علم صنایع دستی	۵۳
۷. تاریخچه صنایع دستی از منظر جهانی	۸۰
۸. منابع و مآخذ	۸۴

فصل دوم: رشته و گرایش ها

۱. مقدمه	۹۳
۲. فهرست رشته-گرایش‌های مجموعه صنایع دستی	۹۴
۳. مقطع کاردانی ناپیوسته	۹۶
۴. مقطع کارشناسی پیوسته	۱۰۳
۵. مقطع کارشناسی ناپیوسته	۱۳۳
۶. مقطع کارشناسی‌ارشد ناپیوسته	۱۴۳

فصل سوم: اطلاعات آموزشی و پژوهشی

۱. مقدمه	۱۵۹
۲. نرم‌افزارهای مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی	۱۶۰
۳. مؤسسات پژوهشی مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی	۱۶۲
۴. نشریه‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی	۱۶۵

فصل چهارم: فرصت‌های شغلی علم

۱. مقدمه	۱۶۹
۲. مشاغل مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی	۱۷۰
۳. سازمان‌ها و بنگاه‌های شغلی	۱۷۷
معرفی مؤسسه	۱۸۵

فهرست تفصیلی

۱۲ پیشگفتار

زمان اول: کلیات

۱۷ ۱. مقدمه

۱۸ ۲. تعاریف و موضوعات علم صنایع دستی

۱۹ ۱. ۲. تعریف لغوی

۱۹ ۱. ۱. ۲. فرهنگ واژگان دهخدا

۱۹ ۲. ۱. ۲. فرهنگ واژگان عمید

۱۹ ۳. ۱. ۲. فرهنگ واژگان معین

۱۹ ۴. ۱. ۲. فرهنگ واژگان لاتین آکسفورد

۲۰ ۵. ۱. ۲. فرهنگ واژگان لاتین لانگمن

۲۰ ۶. ۱. ۲. عبارات (جملات) قید شده در فرهنگ واژگان در ذیل واژه صنایع دستی

۲۰ ۷. ۱. ۲. واژه‌های مترادف با صنایع دستی

۲۰ ۸. ۱. ۲. بررسی ریشه زبانی واژه صنایع دستی

۲۱ ۲. ۲. تعریف تخصصی

۲۴ ۳. ۲. سؤالات اساسی

- ۴.۲. موضوعات اصلی ۲۶
- ۴.۲.۱. ارتباط هنر و صنعت در صنایع دستی ۲۶
- ۴.۲.۲. کارکردهای صنایع دستی در گردشگری و مبادلات فرهنگی ۲۶
- ۴.۲.۳. وضعیت اقتصاد و صنایع دستی ۲۷
- ۴.۲.۴. وضعیت صنایع دستی در کشورهای جهان سوم، در حال توسعه و کشورهای صنعتی ۲۷
- ۴.۲.۵. جایگاه ویژه آن در هنر ایران ۲۸
۳. مکاتب علم صنایع دستی ۲۹
- ۳.۱.۴.۳. هنر و صنایع ۳۰
- ۳.۲.۴.۳. مکتب وانجمن صنایع دستی آلمان (ورک بود) ۳۰
- ۳.۳.۴.۳. جنبش آرنوو (آرت نوو) ۳۱
- ۳.۴.۴.۳. مکتب مآخانه‌ای ۳۱
۴. زمینه‌های پیدایش و سیر نظریه‌ها - صنایع دستی ۳۳
- ۴.۱. زمینه‌های پیدایش ۳۴
- ۴.۲. سیر نظریه‌ها ۳۶
- ۴.۲.۱. نظریه‌ی اول: هنر و میمسیس ۳۶
- ۴.۲.۲. نظریه دوم: محاکات در هنر اسلامی ۳۶
- ۴.۲.۳. نظریه سوم: ویلیام موریس و جنبش هنر و خانه‌ها ۳۷
- ۴.۲.۴. نظریه چهارم: سنت‌گرایان و هنر ۳۷
- ۴.۲.۵. نظریه پنجم: مرگ هنر، دانتو و بلتینگ ۳۸
۵. صاحب‌نظران صنایع دستی ۴۰
- ۵.۱. جان راسکین ۴۱
- ۵.۲. ویلیام موریس ۴۲
- ۵.۳. آرتور اپهام پوپ ۴۳
- ۵.۴. تیتوس بورکهارت ۴۴
- ۵.۵. هنری گرین ۴۵
- ۵.۶. سید حسین نصر ۴۶
- ۵.۷. آندره گدار ۴۸

۴۹	۵. ۸. ریچارد اتینگهاوزن.....
۵۱	۵. ۹. محمد مددپور.....
۵۳	۶. اولین مراکز آموزشی و پژوهشی در زمینه علم صنایع دستی.....
۵۴	۶. ۱. مراکز آموزشی و پژوهشی سنتی در جهان.....
۵۶	۶. ۲. مراکز آموزشی و پژوهشی سنتی در ایران.....
۶۷	۶. ۳. دانشگاه تأسیس کننده در جهان.....
۷۳	۶. ۴. دانشگاه تأسیس کننده در ایران.....
۸۰	۷. تاریخچه صنایع دستی از منظر جهانی.....
۸۴	۸. منابع و مآخذ.....

فصل دوم: رشته و گرایش‌ها

۹۳	۱. مقدمه.....
۹۴	۲. فهرست رشته-گرایش‌های مجموعه‌ی صنایع دستی.....
۹۶	۳. مقطع کاردانی ناپيوسته.....
۹۷	۳. ۱. منابع کنکور رشته‌ی صنایع دستی.....
۹۸	۳. ۲. صنایع دستی.....
۹۸	۳. ۲. ۱. معرفی.....
۹۹	۳. ۲. ۲. فهرست دروس.....
۱۰۲	۳. ۲. ۳. منابع پیشنهادی دروس غیرعمومی.....
۱۰۳	۴. مقطع کارشناسی پیوسته.....
۱۰۴	۴. ۱. منابع کنکور رشته‌ی صنایع دستی.....
۱۰۵	۴. ۲. هنرهای صناعی (آبگینه/ سفال / فلز/ کاشی / منبت و معرق / نساجی سنتی).....
۱۰۵	۴. ۲. ۱. معرفی.....
۱۰۶	۴. ۲. ۲. فهرست دروس.....

- ۳.۴. صنایع دستی ۱۱۶
- ۳.۴.۱. معرفی ۱۱۶
- ۳.۴.۲. فهرست دروس ۱۱۷
- ۳.۴.۳. منابع پیشنهادی دروس غیرعمومی ۱۲۱
- ۴.۴. هنر اسلامی (سفال / شیشه / نگارگری / هنر و صنایع چوب / هنر و صنایع فلز) ۱۲۲
- ۴.۴.۱. معرفی ۱۲۲
- ۴.۴.۲. فهرست دروس ۱۲۳
- ۴.۴.۳. منابع پیشنهادی دروس غیرعمومی ۱۳۱
۵. مقطع کارشناسی ناپیوسته ۱۳۲
- ۵.۱. علمی-کاربرد صنایع دستی ۱۳۳
- ۵.۱.۱. معرفی ۱۳۳
- ۵.۱.۲. فهرست دروس ۱۳۴
- ۵.۱.۳. منابع پیشنهادی دروس غیرعمومی ۱۳۶
- ۵.۲. ادامه‌ی تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد ۱۳۸
- ۵.۲.۱. امکان ادامه‌ی تحصیل (داخل کشور) ۱۳۸
- ۵.۲.۲. امکان ادامه‌ی تحصیل (خارج از کشور) ۱۳۸
۶. مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته ۱۴۳
- ۶.۱. صنایع دستی (هنرهای سنتی / پژوهشی هنرهای سنتی / عتشی سنتی و کتاب‌آرایی / طراحی و تولید / طراحی و نقاشی سنتی) ۱۴۴
- ۶.۱.۱. معرفی ۱۴۴
- ۶.۱.۲. منابع کنکور ۱۴۵
- ۶.۱.۳. فهرست دروس ۱۴۷
- ۶.۲. هنر اسلامی (چوب / سفال / سرامیک / فلز / نگارگری) ۱۵۰
- ۶.۲.۱. معرفی ۱۵۰
- ۶.۲.۲. منابع کنکور ۱۵۱
- ۶.۲.۳. فهرست دروس ۱۵۳

فصل سوم: اطلاعات آموزشی و پژوهشی

۱. مقدمه ۱۵۹
۲. نرم افزارهای مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی ۱۶۰
۳. مؤسسات پژوهشی مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی ۱۶۲
- ۳.۱. مؤسسه‌های پژوهشی کشور ۱۶۳
- ۳.۲. مؤسسه‌های پژوهشی منتخب کشورهای جهان ۱۶۴
۴. نشریه‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی ۱۶۵
- نشریه‌های علمی، اخلی ۱۶۶

فصل چهارم: فرصت‌های شغلی علم

۱. مقدمه ۱۶۹
۲. مشاغل مرتبط با مجموعه‌ی صنایع دستی ۱۷۰
۳. سازمان‌ها و بنگاه‌های شغلی ۱۷۷
- معرفی مؤسسه ۱۸۵

پیشگفتار

در سال‌های اخیر، فعالیت‌های گسترده‌ای در زمینه‌ی انتخاب رشته‌ی داوطلبان ورود به دانشگاه‌ها صورت گرفته است. اغلب این اقدامات در دو شکل «کمک به داوطلبان برای کسب نمره‌ی بهتر در آزمون ورودی دانشگاه‌ها» و «ارائه‌ی اطلاعاتی در مورد اینکه با چه نمره‌ای، احتمال قبول شدن در چه رشته-محل‌هایی وجود دارد» خلاصه شده است. بنابراین به نظر می‌رسد مسئله‌ی «ارائه اطلاعات مورد نیاز به داوطلبان برای شناخت رشته‌های دانشگاهی و مشاغل مرتبط با آن‌ها» مورد غفلت واقع شده است. دانشنامه‌های معرفی رشته‌های دانشگاهی رفع این خلأ را مد نظر قرار داده‌اند.

انتخاب رشته‌ی تحصیلی و انتخاب شغل، از جمله‌ی مهم‌ترین تصمیم‌گیری‌های زندگی هر فرد به شمار می‌آید. این انتخاب‌ها به قدری مهم و اثرگذارند که تا مدت‌های طولانی زندگی ما را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند. عدم آگاهی از «ویژگی‌های روان‌شناختی خود»، «ویژگی‌های رشته‌های تحصیلی» و «ویژگی‌های مشاغل» موجب تردید و یا حتی اشتباه در انتخاب و تصمیم‌گیری‌های مربوط به آینده‌ی تحصیلی و شغلی می‌گردد. زیرا بازار کار به دنبال نیروی انسانی متخصص و کارآمد می‌باشد و این تخصص، تنها در سایه‌ی تناسب شغل با ویژگی‌های شخصیتی و تحصیل در رشته‌ی تحصیلی متناسب به دست خواهد آمد. بنابراین آنچه که می‌تواند این مسیر را هموار سازد، مشاوره و راهنمایی به موقع در جهت هدایت تحصیلی و شغلی برای اخذ تصمیمات هوشیارانه می‌باشد.^۱

تعیین شغل آینده یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های زندگی هر فرد می‌باشد. شناخت دقیق از وضعیت بازار کار مشاغل مختلف، آشنایی با سازمان‌هایی که این مشاغل را در بر دارند و آگاهی از فرصت‌های درآمدزایی مرتبط با هر رشته‌ی تحصیلی، باعث می‌شود در مورد انتخاب شغل آینده و رشته‌ی تحصیلی متناسب با آن تصمیمات دقیق‌تری اتخاذ شود. چرا که اگر رشته تحصیلی افراد با شغلی که در آینده انتخاب می‌کنند مرتبط باشد، موفقیت و رضایت بیشتری نصیب آن‌ها می‌شود. بنابراین برای انتخاب صحیح رشته‌ی تحصیلی باید اطلاعات جامعی از رشته‌های تحصیلی و وضعیت مشاغل مرتبط با آن کسب شود.

دانشنامه‌های معرفی رشته‌های دانشگاهی در راستای ارائه اطلاعات کاربردی در خصوص رشته‌های تحصیلی و مشاغل مرتبط با آن‌ها، تدوین شده است. در این دانشنامه‌ها اطلاعات مرتبط با رشته‌های دانشگاهی^۲ در قالب ۱۰۲ مجموعه‌ی تحصیلی^۳ جمع‌آوری و ساماندهی گردیده است.

در فصل اول این دانشنامه‌ها، تاریخچه علمی مجموعه‌ی تحصیلی شامل تعاریف، مکاتبات، تحولات و نظریات، صاحب‌نظران، مراکز آموزشی و پژوهشی پیشگام آن مجموعه ارائه شده است. سپس در فصل دوم به معرفی رشته ورایش‌های هر مجموعه‌ی تحصیلی شامل هدف از ایجاد هر رشته، ضرورت ارائه‌ی آن، نقش و توانایی مورد انتظار از دانش‌آموختگان آن رشته، ارزش دوره‌ی تحصیلی، منابع آزمون، فهرست دروس، منابع دروس غیرعمومی و امکان ادامه تحصیل، پرداخته شده است. در فصل سوم، فهرستی از مهم‌ترین دوره‌های آموزشی مرتبط با مجموعه‌ی تحصیلی، نرم‌افزارهای پرکاربرد، اطلاعات مربوط به مؤسسات پژوهشی کشور و همچنین اطلاعات مؤسسات پژوهشی منتخب جهان، نشریات علمی داخلی و بین‌المللی نمایه شده در مؤسسه اطلاعات علمی (ISI) و انجمن‌های علمی مرتبط با مجموعه‌ی تحصیلی در اختیار دست‌انداران علم قرار گرفته است و در نهایت در فصل چهارم به ارائه‌ی فهرست مشاغل تخصصی مجموعه‌ی تحصیلی و سازمان‌ها و بنگاه‌های شغلی مرتبط با آن پرداخته شده است.

۱. یکی از خدمات مؤسسه هدایت فرهیختگان جوان برگزاری دوره‌های هدایت تحصیلی و شغلی است. برای کسب آگاهی بیشتر نسبت به سامانه‌ی هدایت تحصیلی و

شغلی، می‌توانید به سایت مؤسسه به نشانی www.hfj.ir مراجعه نمایید.

۲. مجموعه‌ی تحصیلی عبارت است از تعدادی از رشته‌های تحصیلی که با یکدیگر شباهت زیادی دارند.

کتابی که پیش‌رو دارید مربوط به مجموعه‌ی تحصیلی صنایع دستی می‌باشد که مطابق با ساختار دانشنامه‌های معرفی رشته‌های دانشگاهی، تهیه و منتشر شده است و در اختیار شما مخاطب گرامی قرار گرفته است. در سراسر این کتاب، سعی شده است با همکاری متخصصان، مجموعه‌ای جامع و منحصر به فرد فراهم آید. باشد که مورد قبول علاقه‌مندان و متخصصان این حیطه‌ی علمی قرار گیرد.

بدیهی است که علی‌رغم تلاش‌های فراوان انجام شده، این اثر - مانند هر اثر علمی دیگری - خالی از ایراد نمی‌باشد. مؤسسه‌ی هدایت فرهیختگان جوان در جهت رفع ایرادات مذکور، با آغوشی باز از نظرات، پیشنهادات و انتقادات خوانندگان استقبال می‌کند. شما عزیزان می‌توانید با ارسال نکات اصلاحی و تکمیلی خود از طریق رایانامه‌ی «Reshteha@hfj.ir» ما را در بهینه نمودن این دانشنامه یاری فرمائید.

در انتها به مصداق «من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق» شایسته است از تمامی اشخاصی که در تهیه‌ی بخش‌های مختلف این کتاب همکاری نموده‌اند تقدیر و تشکر نمائیم. افراد زیر در تکمیل این پروژه ما را یاری نموده‌اند:

آقایان حسین فیروزی، مصطفی باباپور، محمدحسین محمدیان، محمدصادق ابراهیمی، هادی بهرام‌بیگی، عرفان مصلح، مهدی مزارعی و سید محمد موسوی (همکاران ستادی پروژه)، خانم نجیبه رحمانی (پژوهشگر فصل اول مجموعه‌ی صنایع دستی) و آقای علیرضا شیخی (داور علمی فصل اول مجموعه‌ی صنایع دستی).

و من... التوفیق

محمد امین زارعی

مدیر مسئول مؤسسه‌ی فرهنگی هنری

هدایت فرهیختگان جوان